

Vestnik

Celje - skladišče
D-Per

III 19/1982

1119820877,4

COBISS •

ŠTEVILKA 4 — LETO II — APRIL 1982

GLASILO DELAVCEV SOZD MERX

Vsem delavcem in sodelavcem sozda Merx ter vsem delovnim ljudem Jugoslavije čestitamo za praznik in želimo še mnogo delovnih uspehov pri graditvi družbenoekonomskih odnosov, krepitvi delavčeve vloge pri odločanju o delu in rezultatih dela in enotnosti vseh naprednih delavskih in neuvrščenih sil na svetu. Delo in napredek bosta najboljši odgovor vsem, ki dvomijo, da je samoupravna pot edina možna pot našega delavskega razreda.

Družbenopolitične organizacije
in samoupravni organi,
kolegijski poslovodni organ sozda Merx
ter uredništvo Vestnika Merx

9. kongres Zveze komunistov Slovenije

Dediči Titovega in Kardeljevega dela

družbeni reprodukciji le tedaj, če je gospodar in upravljalca pogojev in sadov svojega dela in ustvarjanja v svoji temeljni organizaciji združenega dela. Le na tej podlagi je mogoče utrjevati tudi vlogo delovne ali sestavljene organizacije in doseči večjo specializacijo in delitev dela, učinkovitejšo organiziranje skupne dejavnosti in podobno.

Jasna Božič, delegatka na kongresu

Kritično in odgovorno

Jasna Božič, referentka za družbeni standard in izobraževanje v delovni organizaciji Ho-

kulture, komisija za mednarodne odnose in komisija za razvoj in statut zveze komunistov Slovenije — ste se odločili?

»Odločila sem se za komisijo za vprašanja vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture, kjer so me razprave najbolj zanimale. Med temi so mi, denimo, ostale v spominu besede delegatke, srednješolke s pedagoške gimnazije, ki je zelo dobro ocenila, da so šolski programi preobsežni in da ob njih ne ostaja dovolj časa za ploden in tako koristen razgovor med učiteljem in učenci.«

— Kje vidite tiste naloge, ki bi se jih morali komunisti po kongresu zavzeti lotiti?

»Če govorim s svojega področja, področja izobraževanja, vidim eno najpomembnejših nalog v tem, kako bomo dosegli

negi dela v okviru usmerjenega izobraževanja, kjer je, odkrito rečeno, še mnogo vrzeli. Ob vse številnejših konkretnih nalogah v življenjskih in delovnih okoljih bi morali enako pozornost kot delu nameniti tudi oblikovanju takšnega komunističnega, kakršnen mora biti vsak član naše partije.«

Ivanka Cokan, delegatka na kongresu

S papirja v življenje

32-letna Ivanka Cokan, gostinska tehničarka, je v Gostinskem podjetju Celje vodja delovni-

Od 15. do 17. aprila se je v Cankarjevem domu v Ljubljani zbralo na 9. kongresu zveze komunistov Slovenije 785 delegatov, ki so v imenu 125 tisoč slovenskih komunistov sprejeli zavezujoče smernice družbenoekonomskega razvoja. Kongres je odločen odgovor vsem tistim, ki dvomijo, da smo edino na osnovah socialističnega samoupravljanja zmožni premagati težave, nasprotja, izboriti bitko za ustalitev našega gospodarstva in doseči tisto, kar so si slovenski komunisti pred natanko 45 leti zastavili na Čebinah: delavec in edino delavec je tisti, ki razpolaga z delom in rezultati svojega dela.

Tako kot sta bratstvo in enotnost ena izmed stalnic, iz katerih raste revolucija, je prav takšna stalnica tudi samoupravljanje, pa oblast delavskega razreda, vodilna vloga partije, neuvrščena politika... Vsaka od teh stalnic je tako pomembna, da bi, če bi umaknili eno, porušili vse.

Samoupravna demokracija je edina pot našega razvoja. Odločnost delegatov na 9. kongresu zveze komunistov je zagotovila, da pri tem ne bo omahovanja.

zaciji je sekretarka, v delovni organizaciji pa koordinatorica partijskega dela. Kongres je nanjo napravil močan vtis, predvsem zaradi konkretnega nakazovanja napak in odločnosti, da se komunisti, kjerkoli že so, spopadejo z napakami, mláčnostjo in neodgovornostjo.

»Že ob prihodu v Cankarjev dom sem bila nadvse prijetno presenečena. Slovesna otvoritev kongresa, besede, ki so bile izrečene o velikanih naše revolucije in povojne socialistične izgradnje, o Titu in Kardelju, uvodni Popovitov govor, kjer je natančno analiziral družbenopolitični in ekonomski položaj, so pričali, da je kongres dejansko pomemben dogodek v kontinuiteti našega partijskega dela. Delo v komisijah je potekalo uspešno, saj je v njih

je to zdaj, ko smo v okviru sestavljene organizacije, ena naših prioritarnih nalog.«

Iz razprav na kongresu

Ivan Mazera: Vsebina sporazumov

»Kadar govorimo o samoupravnem sporazumevanju za združevanje dela in sredstev in o sovlaganjih v skupne razvojne programe, se vse premalo zavedamo, da je eden temeljnih in odločilnih dejavnikov pri tem vsebina sporazuma. Danes je bolj jasno kot kdajkoli prej, da vidnejše ekonomske učinke lahko pričakujemo le od kakovostnih sporazumov. Prav tako velja isto, kadar govorimo in ob sporazumevanju tudi pričakujemo pravično delitev skupnega prihodka po vložnem delu in dogovorjenih osnovah. Ta dejstva smo doslej v združenem delu in v družbi nasploh premalo upoštevali.«

Marjan Hajdinjak: Skrb za hrano

»Že podatek, da smo po vrednosti vložnih sredstev za proizvodnjo hrane na dnu lestvice v Evropi, po konzumaciji kmetijskih proizvodov pa na vrhu, nas lahko resno skrbi. Nedvomno bomo morali na področju agroživilstva marsikaj spremeniti. Kmetijstvu bi morali priznati stvarne proizvodne cene, to je cene, ki bi upoštevale tudi razširjeno reprodukcijo. Jasno bi morali določiti pravila igre na enotnem jugoslovanskem tržišču. Nedvomno bomo morali tudi več vlagati v kmetijstvo. Probleme, ki se pojavljajo in se še bodo pojavljali, bi morali reševati z dogovarjanjem in s tem krepi samoupravne odnose v kmetijstvu. Skrb za hrano verjetno ni samo vprašanje proizvajalcev hrane.«

Več samodiscipline in reda

»Naše proizvajalne sile smo razvili do te mere, da nam njihovo racionalno izkoriščanje na kakovostnih temeljih nedvomno omogoča napredek in skladen razvoj. Seveda pod pogojem, da bomo gospodarili na podlagi ekonomskih kriterijev in zakonitosti in na načelih združevanja dela in sredstev. Te naloge bomo uredili skupno z delovnimi ljudmi ne glede na republiške in pokrajinske meje, kar bo utrjevalo našo slovensko in jugoslovansko večno nacionalno, samoupravno in državno skupnost. To bo prispevalo k bogatitvi vsebine socialističnega samoupravljanja in njegovemu kakovostnemu dopolnjevanju, kot je bilo to poudarjeno v kongresnih razpravah in dokumentih. Na ta način bo celotno družbeno in politično življenje ter gospodarjenje in upravljanje z družbenimi sredstvi postalo učinkovitejšo in uspešnejše. Socialistična in samoupravna narava našega sistema zahteva več samodiscipline, več reda in dosledno spoštovanje zakonskih norm ter moralnih, etičnih in drugih vrednot, ki smo jih razvijali skozi vse obdobje naše revolucije.«

Iz govora novoizvoljenega predsednika CK ZKS Andreja Marina

Delovni človek — subjekt naše politike

»Težave v procesih družbene produkcije in reprodukcije kažejo, da se zaostruje spopad sil socialističnega samoupravljanja, ki predpostavljajo in zahtevajo, da delavec samoupravno odloča o pogojih, sredstvih in rezultatih svojega dela v celoti, s skupniškolaštninskimi in državno-lastniškimi težnjami in strukturami oziroma centri moči, ki še vedno v veliki meri odločajo o pogojih in rezultatih dela združenih delavcev, največkrat v imenu samoupravljanja, v imenu združenega dela, za njegovo fasado. Ta temeljni spopad je v bistvu razredni boj. Krepitev moči skupniško oziroma državno-lastniških struktur potiska delavski razred oziroma neposredne proizvajalce v položaj meznega delavca, ki samo formalno, ne pa tudi dejansko, odloča o pogojih in rezultatih svojega dela.«

Iz referata dosedanega predsednika CK ZKS Franceta Popita

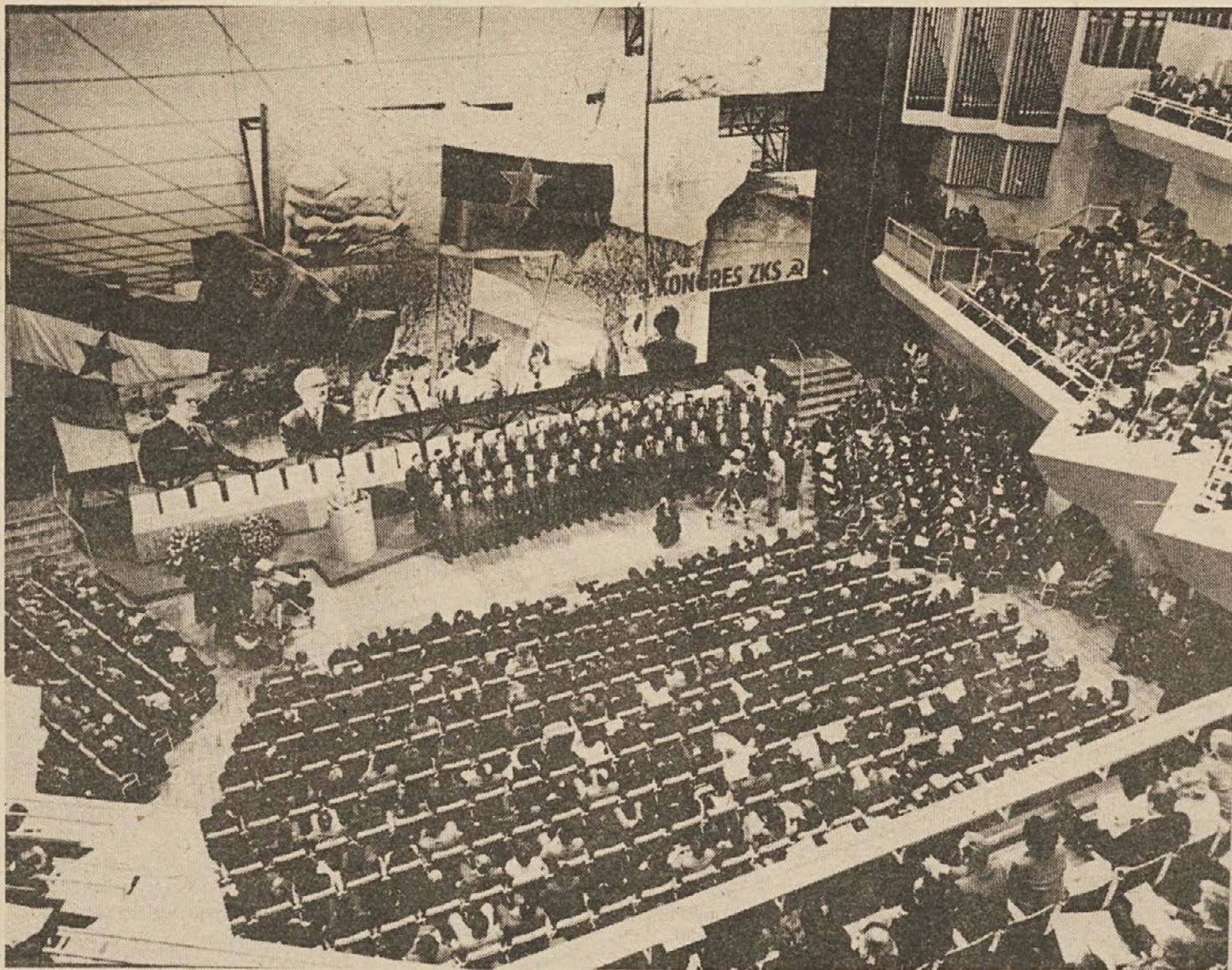
Povezovanje — moč gospodarstva

S političnimi deklaracijami, z esolucijami ali pa z administrativnimi ukrepi ne bomo dosegli načrtovanih gospodarskih in družbenih ciljev. Le če bomo delali več, bomo pocenili proizvodnjo. Edino tako se lahko zmanjša pritisk na cene. Na tak način bomo ustvarili toliko materialnih dobrin in sredstev, da bomo lahko brez odrekanja na domačem trgu uspešno prodajali tudi na tuja tržišča.

Bitke za stabilizacijo pa v nobenem primeru ne bomo dobili, če bomo v našem gospodarstvu dopuščali drobnjakarstvo, parcialne interese. Združevanje dela in sredstev mora postati prevladujoč odnos v družbeni reprodukciji. Že samo podatek, da je imela Slovenija leta 1979 147 milijonov dolarjev prihranjenih, lani pa smo dosegli 138 milijonov dolarjev presežka, pričča o tem, kaj je moč doseči s prizadevanji delavcev v tozidih in dohodkovnim povezovanjem delovnih organizacij v reprodukcijiški verigi.

Nenehno se moramo zavedati, da je samo od prizadevanja dela, vseh in slehernega izmed nas odvisno uresničevanje zahtevnih nalog družbenega in gospodarskega razvoja. Program dolgoročne ekonomske stabilizacije v svojem jedru nosi tudi nadaljnji razvoj samoupravljanja. V to v prvi vrsti sodi integracija združenega dela na dohodkovnih temeljih, presenjane razdrobljenosti našega gospodarstva.

Pri tem je najpomembnejše, da utrjujemo ustavno mesto in vlogo temeljne organizacije združenega dela, ki je v našem sistemu zasnovana kot osnovna celica združenega dela in delovni organizaciji in preko nje v sestavljeni organizaciji združenega dela. Delavec se lahko uveljavlja kot temeljni nosilec odločitev v

teli in gostinstvo je bila s svojimi 23 leti med najmlajšimi delegati na 9. kongresu slovenskih komunistov. Dekle, ki je že pet let v zvezi komunistov in zdaj končuje prvo stopnjo fakultete za turizem in zunanjo trgovino, sicer v organih partije še ne opravlja odgovornejših nalog, vendar je na sestankih osnovne organizacije marsikdaj slišati njeno besedo.

»Uvodoma moram reči, da so se organizatorji 9. kongresa zveze komunistov zares izkazali. Plenarne seje in delo po komisijah je teklo brez zastojev, hitro in učinkovito. Kaže, da so bile predkongresne priprave zares temeljite in razprave dobro pripravljene.«

— Za katero od komisij vemo, da jih je bilo pet — komisija za socialistično samoupravno družbenoekonomske odnose in razvoj, komisija za razvoj političnega sistema samoupravljanja, komisija za vprašanja vzgoje, izobraževanja, znanosti in

neposredno povezavo med šolami in organizacijami združeno.

note. V zvezi komunistov je od leta 1976, v svoji osnovni organi-

lahko prišel do besede vsakdo, ki je želel govoriti. Sprejeto resolucijo v celoti podpiram in menim, da je akcijsko naravnana tako, kot mora biti.«

— Predkongresne dejavnosti in sam kongres slovenskih komunistov so za nami. Kako, menite, se bo nadaljnje delo komunistov navezalo nanje?

»Resolucijo smo sprejeli po široki javni razpravi in z dopolnitvami na kongresu, tako da zrcali naš skupen odgovor vsem tistim, ki dvomijo v pravilno pot razvoja naše samoupravne socialistične družbe. Od vsakega komunističnega člana pričakujemo, da bo besede in dogovore s papirja spravil v življenje, v vsakdanjo prakso. Dobro načrtana politika in delo sta paša cilja.«

— Kje konkretno bi vi začeli uresničevati partijske sklepe?

»Mnogo smo govorili o povezovanju ter združevanju dela in sredstev, o dogovarjanju in dohodkovnih odnosih. Mislim, da

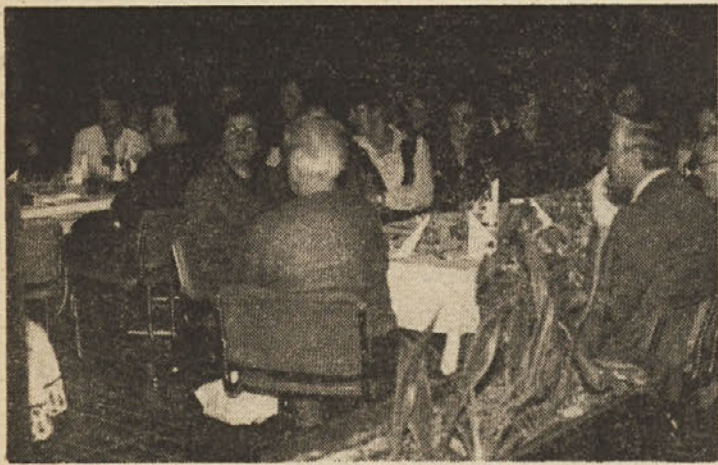

Jasna Božič

Ivanka Cokan

fotokronika

Ob skromni slovesnosti kolektiva *Merx*, ki je praznoval dvajseto obletnico obstoja, se je srečalo več generacij delavcev, ki so kolektivu s svojim nesebičnim delom doprinesli, da je dosegel tolikšen razvoj in gospodarski uspeh.

Aktiv celjskih novinarjev je bil letos prvič gostitelj srečanja novinarjev severovzhodne Slovenije. Ob tej priložnosti so delavci *Merx* »sedmo silo« seznanili z načrtovanjem, delom, uspehi in cilji kolektiva.

Prva seja starih in novoizvoljenih članov koordinacije osnovnih organizacij sindikata na ravni *Merx*. Pregledali so delovanje, uspehe in pomanjkljivosti delovanja te specifične oblike sindikalne organiziranosti.

Komunisti v celjski *Prodaji* so na eni zadnjih sej svoje osnovne organizacije razpravljali o stabilizacijskem programu svoje delovne organizacije, ki se je zaradi znanih razmer v trgovini znašla v nič kaj zavirljivem položaju.

Predvsem mladi delavci *Merx* v zadnjem času vnašajo svojstven utrip kulturnega življenja v svoje okolje. Nekoč tako osiromašeno kulturo delavca z lastnimi zgledi zanikajo in dokazujejo, da je amaterska in ljubiteljska kulturna dejavnost v naši sredini še kako prisotna.

Nadaljnji razvoj kulturne zavesti in kulturne politike

Dajmo delavcu, kar želi in potrebuje

Komunisti se bomo na področju kulture in umetnosti še naprej borili za to, da bodo odločali o vseh vprašanih svojega kulturnega razvoja, o zadovoljevanju in razvijanju svojih kulturnih potreb, o programiranju in uresničevanju kulturne in umetniške ustvarjalnosti, o materialnih in drugih, za razvoj kulture življenjsko važnih vprašanjih, delovni ljudje sami, politično organizirani v sistem socialističnega samoupravljanja — brez posredništva kakršnihkoli od njih odtujenih centrov družbene moči, tako zunaj kulture, kakor znotraj nje.

Prav v preseganju vseh oblik posredništva, ki odtuja človeka kulturi in narobe, pa naj poteka to odtujevanje prek državnega monopola, komercializma ali psevdokulturnega individualističnega nasilja nad humanistično zavestjo ljudi, vidimo komunisti cilj in smisel samoupravljanja tudi na področju kulturnega življenja. Samoupravljanje v kulturi ne razumemo kot samoupravljanje kulture, temveč kot samoupravljanje človeka v kulturnem življenju, kot uveljavljanje neposrednega odnosa med ljudmi, ki uporabljajo kulturne dobrine in gradijo materialno podlago kulturnega ustvarjanja ter kulturnimi ustvarjalci.

Izhajajoč iz spoznanja, da je mogoče višjo stopnjo kulture graditi le na podlagi poznavanja in upoštevanja največjih dosežkov vse dosedanje kulturne zgovine, tako naše lastne kot svetovne in še posebej vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti, si bomo prizadevali, da bi bili le-ti nenehno navzoči v našem kulturnem snovanju in ustvarjanju, da bi jih nenehno posredovali prihajajočim novim generacijam ter z njimi in ob njih merili idejno in umetniško kvaliteto naše lastne kulturne ustvarjalnosti. Izhajajoč iz tega spoznanja se bomo odločno borili proti provincializmu, nacionalni zaprtosti in kulturni samozadostnosti ter se zavzemali za nenehen ustvarjalni pretok novih idej in umetniških tokov v naš prostor, za živo in angažirano sodelovanje s kulturami drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti, s sodobnimi svetovnimi kulturami in v njihovem okviru še posebej s kulturami neuvrčenega sveta.

Še posebej si bomo prizadevali za ohranitev in nadaljnje razvijanje kulturne dediščine slovenskega naroda na vseh področjih kulturne in umetniške ustvarjalnosti kot neločljivi sestavni del visoko razvite samoupravno socialistične družbe.

Še naprej bomo spodbujali prizadevanja glede tega, da bi se kulturno ljubiteljsko razvijalo v vseh življenjskih in in delovnih okoljih, da bi se samoupravno organiziralo in povezovalo tako med seboj kot tudi z delavci v profesionalnih kulturnih dejavnostih, da bi širilo osvobodilne in humanistične vsebine ustvarjalnega dela ter prevzemalo naloge kulturne vzgoje in posredovanja kulturnih vrednot. V praktičnem delovanju kulturnih, še zlasti pa pedagoških raziskovalnih in informacijskih institucij ter kulturnih strokovnih društev bomo odločneje uveljavili dosežke ljubiteljskega delovanja kot se-

stavni del družbenega razvoja. Pri tem si moramo komunisti posebej prizadevati, da ljubiteljska kultura ne bo ostajala na ravni poprečnega kulturnega prosvetljevanja množic, temveč da bo v svojih najboljših dosežkih kontinuirano preraščala raven golega ljubiteljskega ter se ustvarjalno vključevala in prehajala v sam vrh kulturne ustvarjalnosti.

Odbor za kulturno dejavnost pri Koordinacijskem odboru sindikata je z največjo pozornostjo spremljal potek 9. kongresa ZK Slovenije s posebnim poudarkom na osnutku resolucije 9. kongresa, ki opredeljuje nadaljnji razvoj kulturne zavesti in kulturne politike. Prišli smo do spoznanja, da nas v prihodnosti pričakujejo velike naloge, saj smo si enotni v stališču, da je bilo v preteklosti marsikaj zamujenega, večji del po krivdi naš samih, to je delavcev v združenem delu, ki se nismo znali iztrgati iz krempljev potrošniške miselnosti, pehanja za vsakodnevni potrošniški dobrinami, osebnim standardom in včasih celo egoizma. Na ta račun smo zapostavljali kulturno življenje, vse duhovne dobrine, ki nam jih je nudila kulturna dediščina in profesionalne kulturne institucije. (Odlomki iz resolucije 9. kongresa ZK Slovenije).

Odbor za kulturno dejavnost KOS SOZD MERX je pri snovanju svojega programa delova-

nja, oziroma kulturne politike poudaril, da je ocenitev stanja kulturnega življenja v sozdu *Merx* izredno zahtevna naloga zaradi več razlogov. Sistem sozda je mlad, saj je zaživel šele v preteklem letu, organizirano kulturno življenje je bilo organizirano le v redkih okoljih, — delavci, po ustavi in zakonu suvereni upravljalci z rezultati svojega dela, na področju svobodne menjave dela s kulturnimi institucijami skoraj niso bili prisotni, oziroma je v večini primerov prihajalo do alienacije, kulturni animatorji kot nosilci kulturnega življenja v posameznih delovnih sredinah, v večini primerov niso našli svojega mesta, oziroma niso uspeli pritegniti svojih delovnih-tovarišev v aktualno kulturno udejstvovanje oziroma v aktivno sprejemanje kulturnih dobrin kulturnih institucij.

Takšne teze pa so nujno narekovale, da odbor za kulturno dejavnost pri KOS sozda *Merx* prouči stanje na področju kulturnega ustvarjanja in življenja v sleherni delovni sredini in na osnovi teh podatkov dopolni oziroma dogradi svoj akcijski program. V ta namen smo izvedli anketo, ki je zajela vse članice sozda in dala zgolj informativen prikaz stanja na področju kulturnega življenja naših sodelavcev. Priznati moramo, da smo na podlagi ankete iskali zgolj in-

formativni prikaz stanja, saj smo zanemarjali vse sociološke vzroke in posledice, ki so anketirance privedle do odgovorov. Želel bi poudariti, da smo anketo izvedli med vsemi profili zaposlenih, zajeli smo 1 direktorja tozda, 2 inženirja, 2 pravnika, 5 ekonomistov, 12 ekonomskih tehnikov, 1 infomatorja, 5 uslužbencev, 4 kmete-kooperante, 3 blagajničarke, 37 prodajalcev, prodajalk, 6 natakarejev, natakare, 2 sobarici, 3 pomivalke posode, 2 viličarista, 2 kurjača in 6 snažilk. Skupaj 95 anketirancev.

Žal anketa oziroma vprašalnik ne vsebuje socioloških komponent, ki bi osvetlile vzroke stanja, zato smo mnenja, da je potrebno anketo dopolniti tudi s kazalci, ki bodo sociološko razlagali stanje kulturnega življenja in udejstvovanja.

Rezultati ankete, oziroma vprašalnika, čeprav nepopolni, kažejo osnovno sliko stanja kulturnega življenja v sozdu *Merx* Celje.

Odbor za kulturno dejavnost pri KOS bo anketo podrobneje obdelal in na osnovi analize ankete oziroma vprašalnika pripravil problemsko konferenco na nivoju KOS. Rezultati problemske konference bodo predstavljali temelj za dopolnjevanje in uresničevanje programov s področja kulturnega življenja in udejstvovanja na ravni sozda *Merx*.

Emil Štukelj

Anketa med delavci

Anketa oziroma vprašalnik o kulturnih potrebah delavcev sozda *Merx*, v katero smo zajeli 95 anketirancev, 58 žensk in 37 moških, je poleg navedbe spola in poklica vsebovala naslednja vprašanja:

1. Pri koordinaciji organizacij sindikata deluje tudi odbor za kulturno dejavnost. 62 odstotkov anketirancev je odgovorilo, da za ta odbor ve, od tega 59 odstotkov moških in 64 odstotkov žensk. Odgovori kažejo, da dela odbora še ni dovolj čutiti.

2. Ali imaš v svoji delovni organizaciji ali tozdu kulturnega animatorja, ali za vse skrbi sindikat? 55 odstotkov odgovarja, da za organizacijo kulturnega življenja skrbi animator, 47 odstotkov pa, da za vse »skrbi« sindikat. Vprašanje organizatorjev kulturnega življenja bo treba natančno raziskati in pripraviti predloge za polnejšo uveljavitev njegove funkcije.

3. Ali deluje v tvoji delovni organizaciji ali tozdu kakšna kulturna skupina? Le 24 odstotkov anketirancev je odgovorilo, da v njihovi sredini deluje kulturna skupina oziroma obstaja oblika organiziranega kulturnega udejstvovanja. 76 odstotkov anketiranih meni, da organizirane oblike kulturnega dela v njihovem delovnem okolju ni ali pa zanj ne vedo.

4. Si zadovoljen z delom kulturne skupine ali s kulturnimi prireditvami pri nas? Vsi

anketiranci, ki vedo za organizirano obliko kulturnega udejstvovanja, so z njimi zadovoljni in na delo v glavnem nimajo pripomb. To kaže veliko skromnost, brez želja po realnem vrednotenju kulturnih dosežkov, kar pa je ob minimalni količini le-teh delno razumljivo.

5. Obiskuješ kulturne prireditve? Moški so na prvo mesto postavili kino, gledališče (20), koncerte (5), opero, balet (2) in razstave (2). Tudi ženske so dale prednost kinu in gledališču (20), zatem sledijo koncerti (8), razstave (8), opera in balet (3). Skupaj 29 moških in 39 žensk. 8 moških anketirancev in 19 anketiranih žensk ne obiskuje nobenih prireditev. Podatki so porazni, saj 28 odstotkov anketirancev sploh ne obiskuje kulturnih prireditev, kar 40 anketirancev pa obiskuje »kinogledališče« pri čemer najverjetneje ni mišljen abonmajski ogled kinogledališča, ampak zgolj ogled filmov, čestokrat dvomljive umetniške vrednosti.

6. Vemo, da ti skoraj ne ostaja prostega časa. Pa vendar. Kaj je tvoj konjiček? Med moškimi je na prvem mestu branje (17), sledi petje (10), igranje glasbil (4), likovno udejstvovanje (1), 5 anketirancev pa se ne ukvarja z ničemer. Tudi ženske so na prvo mesto postavile branje (35), zatem petje (16), literarno ustvarjanje (2), igranje

glasbila (1), 7 anketirank se ne ukvarja z ničemer.

7. Se ti zdi, da bi organizirali ogled kakšne kulturne prireditve v operi, gledališču v Ljubljani, Zagrebu, Mariboru in Cankarjevem domu? 76 odstotkov anketiranih je odgovorilo pritrdilno, od tega 57 odstotkov moških in 88 odstotkov žensk, 24 odstotkom pa se zdi nesmiselno obiskovanje takšnih prireditev (razlogi so nezainteresiranost, pomanjkanje časa, visoki stroški in celo nepotrebno).

8. Bi postal tudi ti član kate izmed naslednjih sekcij: dramske, glasbene, likovne, literarne? 37 odstotkov anketiranih (43 odstotkov moških in 33 odstotkov žensk) bi želelo postati član kakšne izmed navedenih sekcij, 63 odstotkov anketiranih pa ne želi delovati v nobeni sekciji. Vzroki so nezainteresiranost, preza-polenost, nekateri pa v takšnem delu ne vidijo prav nobenega smisla.

9. Si včlanjen v kakšno kulturno umetniško društvo in v kateri sekciji deluješ? Le 17 odstotkov anketiranih deluje v kakšnem kulturnem društvu, skupini ali krožku, od tega 27 odstotkov moških in 10 odstotkov žensk.

10. Si že imel kakšen prispevek v sozdu *Vestniku*? Le 7 anketirancev (3 moški in 4 ženske) ali 7 odstotkov anketiranih je že imelo kakšen prispevek v glasilu sozda.

Združitev je dala dobre rezultate

Dvajset let Trgovskega podjetja Moda

Skorajda preskromno, tiho in delovno je kolektiv celjskega trgovskega podjetja Moda nedavno tega proslavil dvajsetletnico svojega obstoja. Skromno pravimo zaradi tega, ker gre za pomemben jubilej ene od uspešnih celjskih trgovskih organizacij, ki je kmalu potrdila svoje prednosti tako v korist potrošnikov kot tudi delavcev v trgovini.

»Ko smo se pred dobrimi dvajsetimi leti na pobudo družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine začeli resno pogovarjati o združitvi Vesne, Volne in Manufakture v eno močnejšo specializirano delovno organizacijo za prodajo tekstila, drogerijskega blaga in usnjene galanterije, smo kaj hitro ugotovili, da je to edina možna pot za hitrejši napredek,« je med drugim v slavnostnem govoru ob jubileju naglasil Milan Medvešek, direktor Mode.

Milan Medvešek, direktor DO, je govoril o prehojeni poti

Alojz Turnšek, predstavnik delavskega sveta je poudaril, da je uspeh možen samo na podlagi samoupravnih odnosov

Dediščina, ki jo je prevzelo združeno podjetje Moda — novo ime so izbrali na osnovi številnih predlogov — je bila dokaj skromna. Skoraj vse poslovne enote so namreč bile potrebne obnove in posodobitve. Razen tega je bil to čas (združeno so začeli poslovati z januarjem leta 1962), ko je bilo treba kaj storiti za prehod od klasičnega načina trgovanja prek »pulta« na samozbirni način.

In ne samo to. Industrijski razvoj je poleg mnogih drugih novih življenjskih navad tedaj že prinašal na tržišče vse več konfekcijskih izdelkov. Srajcam in drugi lahki konfekciji je začela slediti težka konfekcija. Najprej se je uveljavila prodaja plaščev, sledila pa je prodaja moških in ženskih oblek. Kupci so se vse bolj začeli zanimati za gotove obleke tudi zaradi tega, ker povečevanju števila prebivalcev ni sledilo tudi razvijanje krojaške obrti. Tako se je delež prodaje metrskega blaga postopoma zmanjševal v korist prodaje konfekcije.

Moda se predstavlja

Trgovsko podjetje Moda ima v Celju devet prodajaln, ki so povezane v enovito delovno organizacijo. Kolektiv šteje 162 delavcev in ima 39 študentov.

Lani je Moda prodala za čez 234 milijonov dinarjev blaga, kar nominalno pomeni skoraj dvajsetkrat več kot leta 1962, ko so združeno podjetje ustanovili. Ob novoletni inventuri je vrednost zaloga trgovskega blaga znašala okrog 60 milijonov din, to je — spet nominalno — za 32-krat več kot prvo leto po združitvi.

Mode, da se pred dobrim letom ne bi bil vključil v novo sestavljeno organizacijo združenega dela — v sozd Merx.

Pod streho Merxa vidi kolektiv Mode nove možnosti za širši gospodarski in tudi svoj razvoj, čeprav tudi zdajšnji stabilizacijski napor za sanacijo gospodarskih razmer (zlasti v proizvodnji) trgovini s tekstilom trenutno ne dajejo večjih možnosti brez povezovanja z drugimi gospodarskimi subjekti. Pri Modu si veliko obetajo tudi od ustanovitve interne banke pri sozdu Merx, ki je hitro in uspešno pričela z delom.

Kot zanimivost lahko dodamo, da trgovina s tekstilom, ki pri Modu prevladuje, ustrezno čuti tudi vremenske razmere. Če sredi zime, kakor na primer letos, ni dovolj snega, potem je tudi povpraševanje po zimskih, zlasti športnih oblačilih, manjše. Muhasto vreme često zagode trgovcem pri sezonskem blagu tudi v drugih letnih časih.

Kaj bi rekli o zdajšnji založenosti, o izbiri?

»Trgovine so polne in zaloge po vrednosti za 42 odstotkov večje kot lani. Tekstila je torej dosti, vendar pa zares ni potrebne izbire, vedno ni vsega, kar kupci iščejo. Pozna se povečan izvoz tekstilne industrije pa seveda tudi določene težave pri oskrbi z reprodukcijskim materialom.«

Konkurence se ne bojimo

»Kako ocenjujete in pri Modu občutite vse večjo konkurenco v celjski okolici,« smo vprašali Milana Medveška, ko je pogovor nanesele na zdajšnje razmere na tržišču.

»Konkurenca ni problem in se je ne bojimo. Imamo dosti stalnih kupcev, ki nam že od nekaj zaupajo.

V prometu s tekstilom pa je povsod mogoče občutiti zmanjševanje realne kupne moči prebivalstva. Poznajo se tudi manj

ugodni pogoji za potrošniške kredite. Ljudje namreč morajo najprej zadovoljiti osnovne življenjske potrebe in šele potem pride na vrsto nova obleka in vse drugo.«

O odnosih z dobavitelji? Kakšni so odnosi Mode z glavnimi dobavitelji?

»Dobri, celo zelo dobri. Proizvajalci radi ustrezajo našim naročilom, če le morejo. To pa ne zaradi »lepih obrazov«, pač pa zato, ker vedo, da je naše podjetje že od nekaj soliden, hiter plačnik blaga. To pa za proizvajalce veliko pomeni, za nas pa tudi ugodnejše nakupne pogoje. Z glavnimi dobavitelji tekstilnih izdelkov imamo sklenjene samoupravne sporazume o dolgoročnem poslovnem sodelovanju. To je skupni interes proizvajalcev in trgovine.«

Kako pa se ta interes izraža pri delitvi dohodka?

»S sporazumi določamo tudi oblikovanje cene po vložnem delu. Tako se dogovorimo, kolikšen delež prodajne cene pripada proizvajalcu in koliko trgovini. Končno prodajno ceno oblikujemo potem z dodatkom prometnega davka.

Delitev dohodka zajema tudi dogovor o skupnem riziku. Delež rizika je v glavnem v istem sorazmerju kot pri oblikovanju cene. Blago, ki v redni prodaji preseže svoj normalni čas, potem pride v razprodajo po nižji ceni.«

Kolikšen delež tekstilá gre v razprodajo?

»Težko je reči, ker se stvari spreminjajo iz leta v leto. Dogaja se, da pri nekaterih proizvajalcih skoraj nič ne ostane za razprodajo, pri drugih pa spet več. To je tudi kazipot poslovodjem, ko se odločajo za nakupe blaga za naslednjo sezono.«

Poslovodje torej samostojno naročajo blago, čeprav je Moda enovita delovna organizacija?

»To je potrebno, da ne bi imeli v vseh prodajalnih enakih vzorcev in istih dobaviteljev. S tem zagotavljamo večjo pestrost ponudbe.«

Delo v izmenah

Znano je, da si pri vseh poklicih delavci skušajo pridobiti kar največ prostega časa. Delavci v trgovinah, ki so odprte od 7. do 19. ure in še ob sobotah dopoldne, niso dosti na boljšem od trgovine z živili in gostincev.

»Ne gre samo za sobotne dopoldneve, pač pa nasploh za delo v izmenah — en teden dopoldne, drugi teden popoldne. Vsi vemo, kaj to pomeni za družinsko življenje. Pa ne samo to, trgovci si tudi ne morejo privoščiti »predpraznične proslavljanja« in tudi ne zamenjave določenih delovnih dni. Ko ima večina pristo, imajo delavci v trgovinah največ dela.«

Ljudje, ki se odločajo za trgovski poklic, se tega vnaprej zavedajo. Zadovoljni pa so, da kljub temu ni več tolikšne fluktuacije kot pred leti. Tudi naraščanja za trgovine ne manjka. Vsak poklic ima pač svoje dobre in slabe strani.

J. Volf

Spremljanje gospodarjenja — celoletna skrb

Branko Geršak je po poklicu veterinar, zaposlen v Kmetijskem kombinatu tozd Lastna kmetijska proizvodnja. Rodil se je leta 1943 v delavski družini v Zagrebu. Po končani veterinarski fakulteti v Zagrebu leta 1969 je odšel na služenje vojaškega roka v Sarajevo, kjer je končal šolo za vojaške starešine. Leta 1981 se je vključil v delovno razmerje v tozdu Lastna kmetijska proizvodnja.

Delavci te temeljne organizacije so mu že drugo man-

jedro naših razprav in imajo enako težo kot sprotne spremljanje gospodarjenja. V naši temeljni organizaciji budno preverjamo vse stroške in sproti sprejemamo ustrezne ukrepe. Velik poudarek dajemo ustreznosti zaposlovanja, razporeditvi delovnega časa in seveda izrabi delovnega časa.

— Kako ocenjujete vrednotenje proizvodnega dela v temeljni organizaciji?

»Žal moram reči, da še vedno premalo cenimo in

Branko Geršak

datno obdobje zaupali funkcijo predsednika osnovne organizacije sindikata. Poleg tega je delegat delovne skupnosti, vodja splošne delegacije SIS in še bi lahko naštevali.

Ko smo ga povprašali, kaj misli o delu sindikata, predvsem v njegovi temeljni organizaciji, je povedal:

»Povsem upravičeno trdim, da smo z delom sindikata v naši temeljni organizaciji lahko zadovoljni. Ni področja, niti vprašanja, ki bi šlo mimo sindikata in o katerem sindikat ne bi dal svojega stališča, mnenja.

— Vemo, da smo na občinskih zborih v mesecu januarju sprejeli program dela osnovnih organizacij sindikata. Katerim področjem ste dali poudarek?

»Program smo zastavili široko in moram reči, da je, če ga bomo uresničili, to odvisno od vsakega delavca. Predvsem poudarjamo uveljavljanje družbenoekonomskega odnosa, to je tekoče spremljanje gospodarjenja, analize gospodarjenja...«

— Izpostavili ste spremljanje gospodarjenja. Kaj pa ustaljeni programi, ste jih dopolnili, ste jih spregledali?

»Nikakor jih nismo spregledali. Prav ti programi so

vrednotimo proizvodno delo, predvsem delo v kmetijstvu. Lahko pa rečemo, da se to izboljšuje oziroma pridobiva na pomenu. Mislim, da bi se morali zavedati, da samo s »svinčnikom« ne bomo uspešno zaključili stabilizacijskih prizadevanj.«

— Konferenca sindikatov je razčlenila vlogo in položaj sindikata pri uveljavljanju delavcev kot nosilcev socialne politike, vlogo sindikata pri zagotavljanju socialne varnosti delavcev. Bi rekli, da je socialna varnost delavcev pri vas ogrožena?

»V naši osnovni organizaciji smo temu področju posvetili veliko pozornost. Sindikat se bo posebej zavzemal za zagotavljanje organizirane prehrane kot pomembnega pogoja za delavčovo zdravje, usmerjali bomo množično vključevanje delavcev v različne oblike športne rekreacije in skrbeli za pogoje letnega oddiha delavcev.«

— Tovariš Geršak, minogo se piše in govori, da v Jugoslaviji intenzivno delamo nekaj več kot pet ur na dan. Kako bi komentirali to trditev?

»Zelo na kratko. Zaradi teh petih ur imamo danes stabilizacijo.«

Danica Doseila

Modernizirati in prilagoditi prodajalne

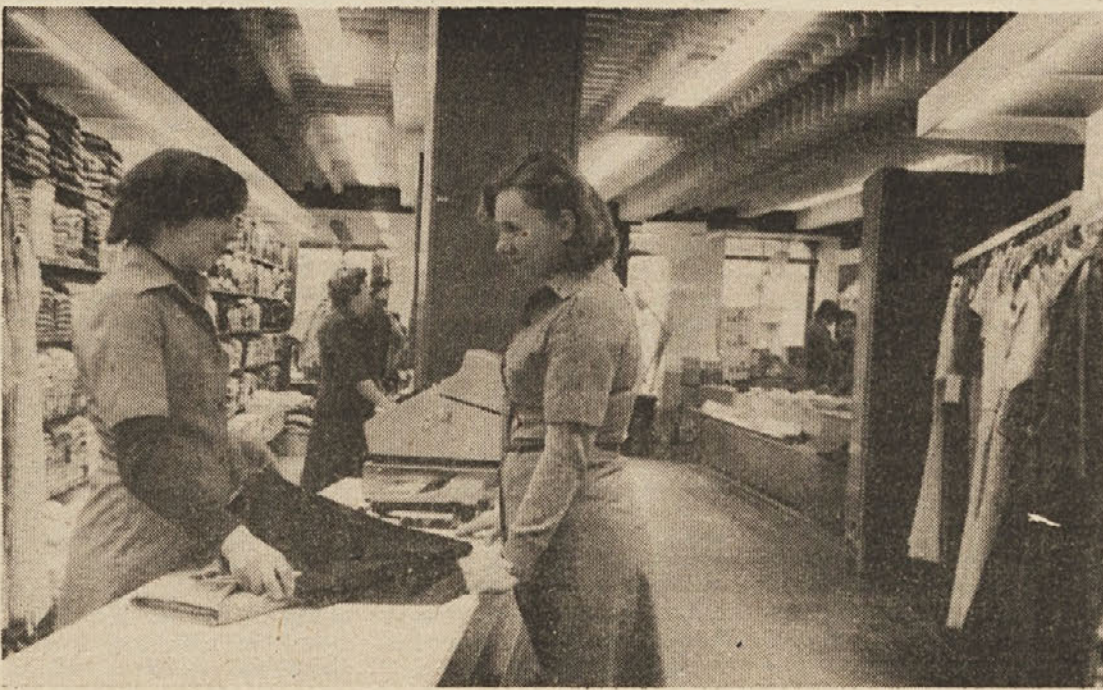
Ob združitvi treh manjših podjetij je kolektiv Mode štel komaj 84 delavcev. To ni bilo veliko, zlasti še, ker tudi tisti časi investicijsko niso bili naklonjeni trgovini. Vendar pa je ta skromen kolektiv stnil sile, da bi kar najhitreje sledil razvoju oziroma spreminjanju razmer na trgu. Šlo je tudi za to, da ohranijo sloves celjske trgovine o bogati ponudbi tekstilnih izdelkov.

Vse to je bilo seveda veliko lažje reči in načrtovati, kot storiti. Direktor Medvešek je tiste čase opisal nekako takole:

»Na srečo smo imeli dosti pridnih in požrtvovalnih delavcev, pri čemer so mnogi izgorevali v delu. Stori so več, kot je bila njihova delovna dolžnost, da bi tako kar največ prispevali zadovoljevanju kupcev in tudi krepitvi finančne moči podjetja. Žal za marsikoga to ni ostalo brez zdravstvenih posledic. Hkrati je bilo le malo takih, ki so se raje poslovili in si kje drugje poiskali lažje delo.«

Investicijska dejavnost za posodobitev, prilagoditev in tudi širjenje prodajnih prostorov je trajala v Modu skoraj neprekinjeno šestnajst let. Začeli so leta 1963, torej prvo leto po združitvi, končali pa leta 1978, ko so z otvoritvijo trgovine Baby sklenili zadnjo pomembnejšo naložbo preurejanja trgovskih lokalov.

V skladu s potrebami po vse širšem povezovanju se je Moda pred leti vključila v SOZD Dobrina in tudi pristala na sovlaganje za zgraditev nove velike blagovne hiše. Ta projekt iz znanih razlogov, žal, ni bil uresničen. Vendar pa to ni motilo kolektiva

Pravna posvetovalnica

Odgovori na vprašanja

V našem glasilu smo že imeli rubriko, ki je bila namenjena odgovorom na vprašanja pravne narave. Pobudo zanjo ste nam dali vi. Vprašanja naslavlajte na uredništvo Vestnika, mi pa bomo poskrbeli za ustrezne odgovore, ki vam bodo pomagali pri razreševanju težav pri delu in doma.

Dvakrat pomaga, kdor takoj pomaga. Tokrat je to Boris Kmet.

Kršitev delovne discipline

Vprašanje: Ali je moč delavcu zaradi kršitve delovne discipline odvzeti stimulativni del osebnega dohodka?

Odgovor: Zaradi kršitve delovne discipline se delavcu ne more odvzeti stimulativnega dela osebnega dohodka.

Pravica do odpravnine

Vprašanje: Ali je odpravnina ob upokojitvi po zakonu obvezna?

Odgovor: Pravica do odpravnine ob upokojitvi ni zakonska obveza, temveč je pravica, ki jo delavci samostojno opredeljujejo v svojem samoupravnem aktu, v odvisnosti od materialnih in drugih pogojev. Delovna doba v lastni organizaciji združenega dela oziroma njenih pravnih prednikov, kot edini pogoj za pridobitev pravice do odpravnine, ni v skladu z ustavo in zakonom.

Prednostna lista za stanovanje

Vprašanje: Ali lahko delavec pri sestavljanju prednostne liste za pridobitev družbenega stanovanja pridobi določeno število točk, če je v isti delovni organizaciji zaposlen tudi njegov zakonec?

Odgovor: Ni v skladu z ustavo in zakonom, da pridobi delavec določeno število točk pri sestavljanju prednostne liste za pridobitev družbenega najemnega stanovanja zato, ker je v istem ozdu zaposlen tudi njegov zakonec.

Popravilo in renoviranje stavbe

Vprašanje: Obnovil sem tujo stavbo in se vselil vanjo. Za popravilo nisem dobil plačila. Kako dolgo lahko ostanem v njej?

Odgovor: Kadar nekdo izvrši popravilo in renoviranje tuje stavbe ter se vanjo vseli s pristankom lastnika stavbe, imamo pravico ostati v njej, dokler se mu ne nadoknadijo nujni in koristni stroški, ki jih je imel v zvezi s popravilom in renoviranjem stavbe.

Stvari za osebno uporabo

Vprašanje: Čigave so reči, ki služijo za osebno uporabo?

Odgovor: Premične stvari, ki služijo za osebno uporabo, so last tistega, za čigar osebno uporabo služijo, ne glede na to, da so pridobljene v zakonu, z darovanjem ali na kakšen drug pravno dovoljen način.

Vinjenost poklicnega voznika

Vprašanje: Ali veljajo za poklicne voznike prekrški glede na promile alkohola v krvi enako, če upravlja s službenim vozilom izven delovnega časa in v zasebne namene?

Odgovor: Poklicni šofer, ki ima v krvi manj kot 0,5 promile alkohola, stori prekršek iz 14. točke 203. člena zakona o varnosti cestnega prometa tudi takrat, ko upravlja z vozilom lastne organizacije združenega dela izven delovnega časa in v privatne namene.

Po služenju vojaškega roka

Vprašanje: Ali ima delavec po odsluženju vojaškega roka pravico do rednega letnega dopusta, čeprav še ni nepretrgano delal šest mesecev?

Odgovor: Delavec, ki mu je zaradi služenja vojaškega roka delovno razmerje mirovalo, ima v letu, ko je nadaljeval z delom, pravico do rednega letnega dopusta ne glede na to, da po vrnitvi iz JLA ni izpolnil pogoja 6-mesečnega nepretrganega dela.

Nadaljevanje dela v nočni izmeni

Vprašanje: Je delavec, ki po končani popoldanski izmeni kljub sprejetemu razporedu dela noče nadaljevati z delom v nočni izmeni, kršil delovno disciplino?

Odgovor: Če delavec po končani popoldanski izmeni noče nadaljevati z delom še v nočni izmeni, ni odgovoren za kršitev delovne discipline, čeprav je bil tak razpored dela sprejet na zboru delavcev.

Šport in rekreacija v Tkanini

V delovni organizaciji TKANINA je športno rekreacijsko življenje zelo zaživelo. To potrjuje vedno večje število sodelujočih članov kolektiva. Izvršilni odbor sindikata se vključuje v takšno panogo rekreacije, da se je lahko udeležujejo vsi člani kolektiva, mlajši in starejši. V ta namen imamo redne ure kegljanja, plavanje v zimskem bazenu in občasne akcije kot so: rekreacijsko smučanje, tek na smučeh, trim hoja, kolesarjenje, množične pohode v gore.

Pohvalna je udeležba v rekreacijskem smučanju, kjer je sodelovalo več kot 100 naših delavcev. Smučanje je bilo organizirano na Koralpah — Golica, Kopah, Rogli in kot spomladansko smučanje na Koblji.

Poleg rekreacije se udeležujemo tudi sindikalnih prvenstev, tekstiliad, športnih iger sozda Merx in raznih internih tekmovanj. Vseh se je udeležilo preko 200 naših delavcev. Dosegli pa smo tudi nekaj zavidljivih uspehov, kot na primer, da je naša ženska kegljaška ekipa sindikalni prvak občine Celje za leto 1981. Drugi večji uspeh je ekipno III. mesto v športnih igrah sozda Merx, kjer smo sodelovali v osmih panogah s 57 sodelujočimi delavci naše delovne organizacije. Enak rezultat smo dosegli tudi v zimskih športnih igrah sozda Merx v veleslalomu in teku na smučeh na Kopah.

Dobre rezultate smo dosegli tudi v streljanju z zračno puško, kjer je ženska ekipa dosegla VI. mesto v sindikalnem prvenstvu, moška pa VIII. mesto.

Tudi nogometna ekipa je ponovno zaživela in se uspešno uvrstila v jesenskem delu v IV. ligo.

Letos praznuje naša kegljaška sekcija 10. obletnico in je vredno omeniti njeno aktivnost in uspešnost.

Začetek kegljanja je bil težaven, ker smo se morali tedensko voziti v Žalec. To je trajalo devet let. Zato je bilo množično udeleževanje zelo oteženo. Kljub oddaljenosti pa ni manjkalo dobre volje in veščine, ko smo redno vadili in sodelovali na različnih tekmovanjih v žalski in celjski občini. Sedaj, ko imamo to kegljaško dobrotno v Celju, se je veliko spremenilo na bolje, saj je udeležba delavcev večja in sodelovanje z drugimi delovnimi organizacijami boljše. Po lanskem uspehu kegljašic v sindikalnem prvenstvu sta moška in ženska ekipa zasedli I. mesto tudi na letnih igrah sozda Merx.

V kegljanju organiziramo tudi tradicionalno interno tekmovanje v počastitev praznika republike za prehodni pokal. V sodelovanju delovnih organizacij, EMO, Metka in Tkanina je bilo organizirano prvo kegljaško srečanje ženskih ekip v počastitev praznika dneva žena. To srečanje bo postalo tradicionalno. Pohvalimo naj ekipo kegljašic, ker so sredstva, ki so si jih priborila na tekmovanjih, namenila za nakup pokalov in medalj za interna tekmovanja.

Ker nas zima že zapuša in prehajamo v pomladansko prebujajočo se naravo, moramo pomisliti tudi na zelene griče in hribe. Naša Planinska sekcija ima vsako leto veliko pohodov na nižje in višje vrhove naših gora.

Tako pričnemo s planinskimi postojankami za Zasavski transverzali. V mesecu avgustu in septembru pa gremo v Julijske in Savinjske Alpe.

Nedvomno lahko pričakuje-

mo, da se bodo v prihodnje rojevale še nove trimske akcije, ki naj bi sledile skupnemu cilju, da

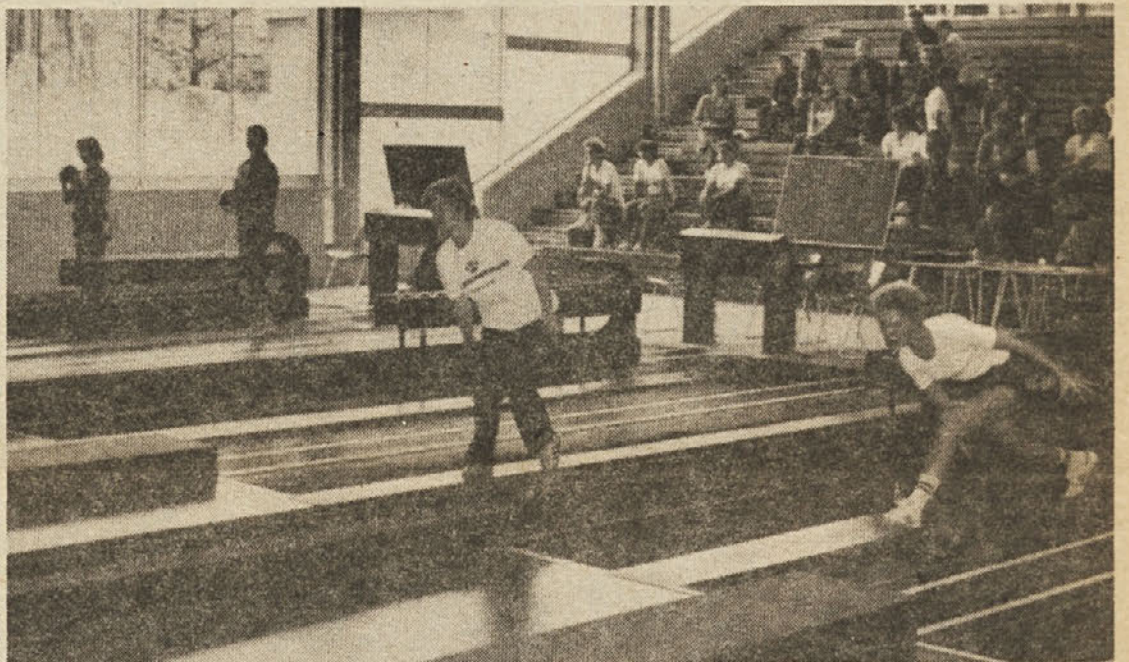
bī se čimveč delovnih ljudi aktivno in redno udeleževalo v eni izmed številnih oblik športnore-

kreativnih aktivnosti, oziroma »trimskega gibanja«.

Stanko Šopar

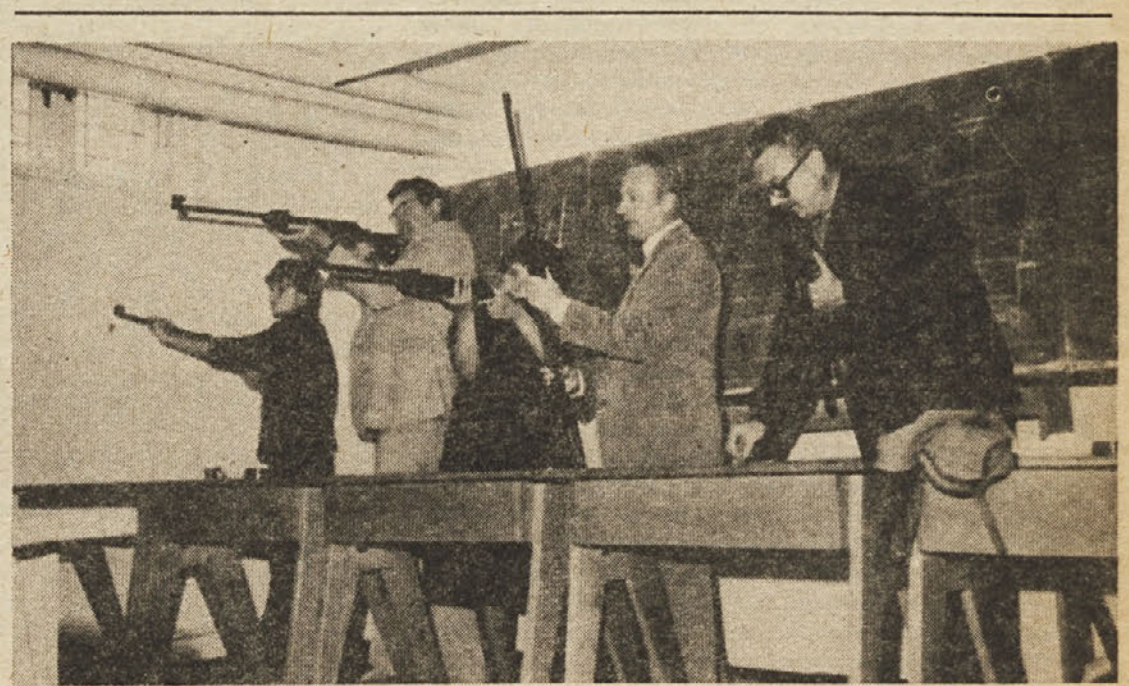
Veseli ekipe Tkanine ob velikem uspehu

Na kegljaški stezi tekmovalki Olga Zalokar in Majda Vrtačnik

Pot na Raduho, počitek pri koči na Loko

Kegljanje tudi za rekreativne športnice

Novo 10-stezno prekrasno kegljišče na Golovcu v Celju je izrednega pomena za naše mesto. Vsako soboto in nedeljo so tam številna tekmovanja občinskega, medobčinskega in republiškega značaja. Zelo radi prihajajo k nam tudi državni reprezentantje, da ne omenim tudi kegljačev izven naših meja, to je iz sosednje Avstrije.

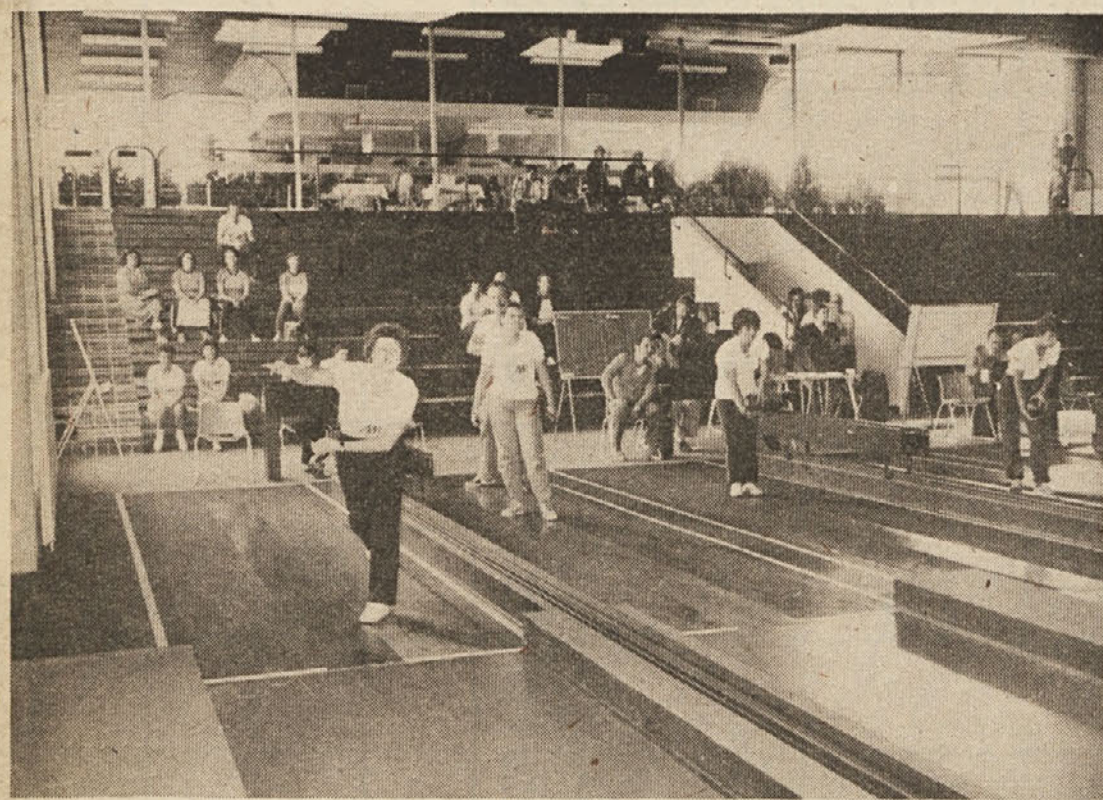
Vsak dan so steze zasedene s kegljači posameznih delovnih organizacij, klubov in društev. Kegljanje je postalo priljubljeno med množicami, še zlasti zaradi

novega kegljišča, kjer je prav veselje pogledati mlade in starejše, ki se ukvarjajo s tem športom.

Medobčinska kegljaška zveza v Celju organizirano vodi tekmovanja I. lige za moške in ženske, II. ligo za moške in medobčinsko ligo za ženske. V slednji sodelujejo predvsem ljubitelji tega športa — rekreativne športnice posameznih delovnih organizacij, klubov in društev. Ne glede na to, da gre za rekreativne tekmovalke, brez izkušenj in znanja, je vedno prisoten tekmovalen in športni duh, med tekmovalkami pa se plete tovarištvo in prijateljstvo. Tekmuje se tudi na vseh zunanjih kegljiščih, to je v motelu Merx Šentjur pri Celju, hotelu Prebold, pa tudi na še vedno priljubljenem kegljišču Ingrada v Celju.

Na kegljišču Golovca je doslej bilo zaslediti le športnike Tkanine in Blagovnega centra in zato pozivamo tudi druge članice sozda Merx, da organizirajo kegljaške sekcije in se vključijo v medobčinsko kegljaško zvezo Celje.

Z. Z.

Športniki Blagovnega centra ne mirujejo

Že ves mesec marec in vse doslej se v dvorani športno rekreacijskega centra Golovec vršijo sindikalne športne igre v odbojki in košarki, kjer sodelujejo moške ekipe celjskih delovnih organizacij. Tekmovanja se odvijajo kar v treh ligah in tako sodeluje v odbojki prek 150 moških in preko 170 žensk ter v košarki okrog 130 košarkarjev.

Izreden uspeh so dosegle odbojkarice, saj so od doslej odigranih šestih tekem izgubile le eno in to jih uvršča v sam vrh, kar

je pogoj za napredovanje v II. ligo, seveda, če bodo tak uspeh ponovile tudi v jesenskem delu tekmovanja. Med tekmovalkami vlada izredno tovariško in športno vzdušje, kar se odraža tudi pri rezultatih.

Moška ekipa je bila sicer mnogo manj uspešna, saj ni pravega interesa za odbojko, vendar pričakujemo, da bodo spomladanske spodrsrljaje v jesenskem delu tekmovanja zagotovo popravili in tako ženski ekipi dokazali, da tudi lahko uspejo.

Ob tem pa je treba pohvaliti košarkarsko ekipo. Šele pričeli so s tekmovanjem, pa so si že priborili dve zmagi. Ekipo vodi namreč priznani košarkarski delavec, ki ima tudi sodniški izpit, Milan Klemenc, in uspehi ne morejo izostati. Prepričani smo, da bodo v prihodnjem letu že tekmovali v II. ligi.

Končano je za nas tudi že šahovsko sindikalno tekmovanje, kjer smo v III. ligi zasedli tretje mesto. Tu tekmuje okrog 100 tekmovalcev.

Z nami je občinska TRIM AKCIJA plavanja, ki pa se je je udeležilo le malo plavalcev iz naše delovne organizacije, pa tudi iz delovnih organizacij — članice sozda Merx. Menim, da bi morali športni referentje nameniti več pozornosti takim akcijam in informirati čim širši krog zaposlenih, saj takšne akcije niso namenjene samo njim, temveč vsem družinskim članom.

V mesecu maju sta predvideni dve TRIM AKCIJI, to je hoja na Celjsko kočjo in kolesarjenje okrog Celja. V teh akcijah naj ne bi bilo članice sozda, iz katere ne bi bilo njihovih predstavnikov.

V mesecu maju se bodo začela tekmovanja v streljanju, namiznem tenisu in kegljanju, zato vabim vse naše športnike in športnice, da se udeležijo treningov v telovadnici, na kegljišču in na strelišču, da bodo uspehi na tekmovanju čim boljši.

Zdenka Zimšek

Skupna prvomajska proslava

Delavci sozda Merx smo letos prvičkrat za vse delavce članice sozda, ki imajo sedež v Celju, z lastnimi močmi in ustvarjalnimi silami pripravili osrednjo proslavo ob praznovanju 1. maja, našega delavskega praznika.

Proslava bo 29. aprila v Narodnem domu v Celju. V kulturnem programu bodo nastopili pevski zbor Gostinskega podjetja Celje, recitatorji in instrumentalisti iz delovne organizacije Mlinsko predelovalna industrija, Kmetijskega kombinata Šentjur, delovnih organizacij Potrošnik Tkanina, Moda, TEKO, Blagovni center in delovne skupnosti skupnih služb sozda.

Ropotarnica

Slovenija ima rekord v zbiranju starega papirja

V Sloveniji smo lani zbrali 82.165 ton starega papirja ali 44 kilogramov na prebivalca. V industriji se je vrnilo 64,1 odstotka vsega porabljenega papirja, kar je v letu 1981 prvo mesto na svetu. To so ugotovili v sozdu Slovenijapapir in sicer na podlagi podatkov ugledne publikacije Pulo and Paper Industry International, v kateri piše, da se je na Japonskem lani vrnilo v industriji 45,1, na Nizozemskem pa 44,6 odstotka papirja. Ti dve državi, ki sta že leta in leta na vrhu svetovnega seznama, sta bili lani najboljše na svetu.

Uspeh Slovenije je še toliko večji, ker v primerjavi z Japonsko in Nizozemsko porabi relativno malo papirja na prebivalca in sicer le 97 kilogramov letno (Japonska 153, Nizozemska 152 kilogramov). To hkrati pomeni, da se v Sloveniji zbira star papir precej bolj vedno.

Tudi celotni Jugoslaviji se ni treba sramovati mesta na svetovnem seznamu zbiralcev odpadnega papirja. Po podatkih za leto 1980 (novejših še ni) je znašala poraba papirja na prebivalca v naši državi 47 kilogramov, v industriji pa se ga je vrnilo 33 odstotkov. Tako je Jugoslavija prehitela Veliko Britanijo (32,1), Avstrijo (30,8), Italijo (29,6) in ZDA (26,4 odstotka), čeprav je poraba papirja na prebivalca v teh državah tudi večkrat večja kot v Jugoslaviji.

Srhljiva reklama

Modri policijski strokovnjaki so v bavarskem mestu Neutraublingu končno ugotovili, odkod prihajajo skrivnostni glasovi, ki so plašili paciente v zobozdravstveni ordinaciji Kurta Bachseitza. Duhovi, ki so se oglašali iz vodoravnih cevi, električnih naprav in zobozdravniških napeljav, so bili le reklamni trik podjetnega zobarja in njegove sedemnajstletne pomočnice. Z nenavadno reklamo sta si prislužila pozornost svetovnega tiska, pa tudi zahodnonemške policije, ki je baje za preiskavo porabila okoli 60.000 mark in jo bo predrzemu zobarju pošteno podkurila.

Breme poštenosti

Američani so čedalje manj pošteni. Varajo se v zakonu in prehitro vozijo, sodi pisec članka v »Psychology Today« po raziskavi, ki jo je organizirala revija med svojimi bralci. Tretjina vprašancev je odgovorila, da so v

zadnjem letu varali dobrega prijatelja v eni od stvari, ki obema mnogo pomenijo. Polovica od njih je zaupala, da so jo popihali brez besed, kadar so se na parkirišču zadeli ob drug avto in ga poškodovali. Številni nosijo domov pisarniški material in pribor, goljufajo pri izpitih, ne prijavljajo davkov in vozijo pijani. A od vseh naštetih grehov jih najbolj peče vest zaradi nezvestobe, vendar ne toliko, da bi se ji odpovedali.

Največja vinska trta

je bila tista, ki so jo posadili leta 1842 v Kaliforniji (ZDA). Od leta 1900 je v rodovitnih letinah dajala okrog devet, a v povprečnih sedem ton grozdja letno.

Največji nacionalni park

se razprostira v kanadski pokrajini Alberte in se imenuje Wood Buffalo National Park. Ustanovili so ga leta 1922 in meri danes 45.480 kvadratnih kilometrov.

Prva križanka

Objavil jo je dnevnik The New York World 21. decembra 1913. Bila je sestavljena iz 32 besed, sestavljen pa jo je izumitelj tega tipa uganke Anglež Arthur Wynne.

Največja podzemna tovarna

so bila poslopja za izgradnjo raketnih projektilov v hribovju, imenovanem Kohnstein, blizu Nordhausu v Nemčiji. Zgradili so jo ujetniki v nemških koncentracijskih taboriščih med drugo svetovno vojno. Podzemsko hale so merile 118.000 kvadratnih metrov, v njih pa so proizvedli mesečno 900 raket tipa V-2.

Rešitev križanke iz 3. številke Vestnika

Vodoravno: ŠTOR, MAILER, TELEMAH, KOROMANDIJA, EREMITI, ONIKANJE, EDEN, MILO, FES, GAJ, KINO, ANINA, JF, AVA, AVTOKRAT, JAN, AALBORG, ROSA, PAROLA, LJUDSTVO, ROLER, ENNS, OFSET, ARD, NOTICA, OT, KAIRO, NEVEDNICA, OSÁ, ARSAK, O HARA, KAR, OTS.

Prvomajska nagradna križanka

Prva nagrada — 500 din,
 druga nagrada — 250 din,
 tretja nagrada — 150 din

	ORJAŠKA ZELVA	RUS. SKLADATELJ LJADOV	GRAD NA PRIMORSKEM	DRŽAVNA BLAGAJNA	TANTAL	KIP GOLEGA TELESA	SESTAVIL: R. N.	PRIŠTINA	VESELJE	NIZOZEM. MESTO (SIR)	KUHINJSKA POSODA	NEKD. TROBENTAC PL. ORKESTRA RTV LJUBLJ. (ANDREJ)	SLOV. RISR STRIPOV (ZVI-TOREPEC)		DEBELA PALICA	ISAAC NEWTON	RAINER MARIA ...	AM. JAZZ PIANIST IN SKLADATELJ	ŽELEZNIŠKA PROGA
ŠKATLICA ZA DRAGOCENOSTI							POŠKODBA KOSTI							SOD. NEM. PISATELJ (HELLMUTH) ČAR					
VETRNI JOPIČ							SL. SKLADATELJ IN DIRIGENT KONICA												
DOMAČA PERMATA ŽIVAL					TORINO			PUŠČAVA V ETIOPIJI POSTAJA NA PROGI KRANJ-RADOVLJICA									RIMSKI HIŠNI BOG		
LAHKO HLA-PLJIVA TEKOČINA (MARKOZA)					SCENA NA ODRU, DEL IGRE	NAGROBNIK	ROJENICA V GRŠKI MITOLOGIJI								ČEŠKO MOŠ. IME	KRAPINA	PRISTANIŠČE NA PELOPONEZU		GL. MESTO TURČIJE
TRENJE				ZANOS, GO-REČNOST PRIPOVEDNI PESNIK					REKA V ANGLIJI INDIJSKI FIZIK, NOBELOVEC					ZIDAK MERA ZA ŽITO, KOREC					
HUMORIST PAPLER						DOMAČA TVORNICA RUBLJA MESTO V J. FRANCIJI				KRAVJI MLADIČ	ZAČ. PREB. TRAKTA IT. KNEŽJA RODOVINA					EMIL NOLDE			
								PISMENO POTRDILO, SPRIČEVALO									NIKOLAJ KOPERNIK SAKSOFO-NIST SOSS		
								VELIKA NASELJA							OBROK PLAČILA POSOJILA NOBELIJ				
								GENERATOR ZA IZ-MENIČNI TOK											
					VEČANJE			HOLANDSKI SLIKAR, KRAJINAR						VELIKA OS					

Iz zapuščine mojstra Pelikana

Prva pomlad v svobodi

Razrušeni domovi, uničene družine in v begu zapuščenja okupatorjeva vojaška oprema so pozdravili osvoboditelje.

Tudi najtežjih del pri razčiščenju ruševin so se lotevale žene, dekleta. Može so se lotili strojev.

Za tiste, ki so bili priča, za tiste, ki so pozabili in za nas, ki nismo vedeli, prvič objavljamo fotografije največjega dokumentarista tistih prvih najburnejših dni v svobodi. Mojster Pelikan in njegov fotoaparati sta nam zapustila nepotvornjive dokumente, ki nazorno pripovedujejo, kako, kdo, na čem in s čim je gradil naš socializem.

Uredništvo se zahvaljuje Boženi Pelikan, hčeri pokojnega mojstra, ki nam je nekaj fotografij iz neprecenljive zapuščine darežljivo odstopila v objavo.

V zarnetu sedanjega Topra so delavke na popravljenih strojih udarniško šivale — zastave.

Takole so v tistih dneh prisegli mladi v šolah. To je bila generacija, ki se danes že poslavlja od svojih delovnih mest.

Zbor mladih za prvo proslavo po dokončni zmagi, čeprav je na desni strani fotografije še moč videti kolono poraženega okupatorja.

Navdušen sprejem ob vrnitvi prvih organizatorjev osvobodilnega boja, pozdrav nekdanjemu delavcu Francu Leskošku-Luki.